

Upitnik o izvođenju nastave na daljinu u periodu od 16.3.2020. do 2.4.2020.

Travanj, 2020.

Ministarstvo znanosti i obrazovanja pripremlilo je kratki upitnik o izvođenju nastave na daljinu namijenjen učiteljima i nastavnicima. Upitnik je bio otvoren u virtualnim učionicama tjedan dana, do zaključno 2. travnja 2020. (zatvoren je dan prije objave Uputa za vrednovanje i ocjenjivanje).

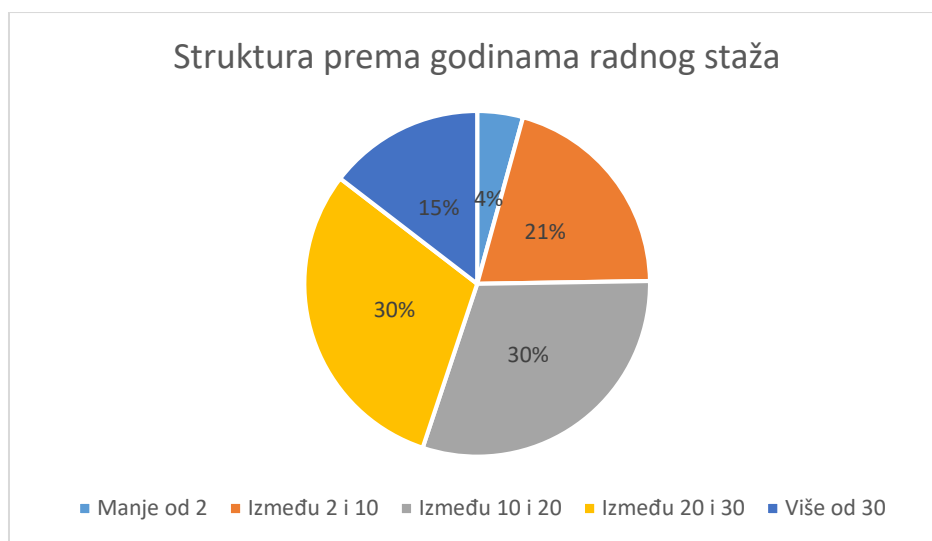
Uzorak je prigodan ali može dobro poslužiti kao putokaz za daljnji rad i planiranje podrške za nastavu na daljinu. Učitelji i nastavnici pristupali su anketi sa svojim AAI identitetom tako da nisu mogli pristupiti oni koji nisu učitelji i nastavnici, svatko je mogao ispuniti upitnik samo jedanput, podaci se nisu vezivali uz osobu (anonimizirani su).

Anketi je ukupno pristupilo **4139 učitelja i nastavnika**. Od toga je sudjelovalo 601 muškarac (15%), a ostalo su žene. Raspodjela po razinama i vrstama škola dana je u sljedećoj tablici.

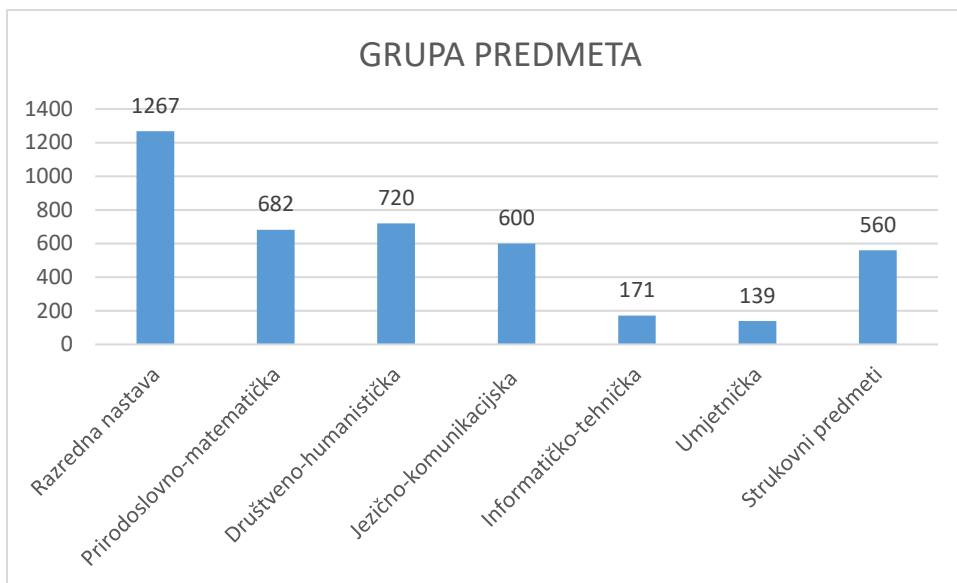
Vrsta škole i razina	OŠ razredna nastava	OŠ predmetna nastava	SŠ strukovna	SŠ gimnazija	Ukupno
Sudionika	1403	1310	997	429	4139

Zastupljene su bile i sve županije i Grad Zagreb.

Prema godinama radnog staža najviše je onih između 10 i 30 godina radnoga staža (ukupno 60%).

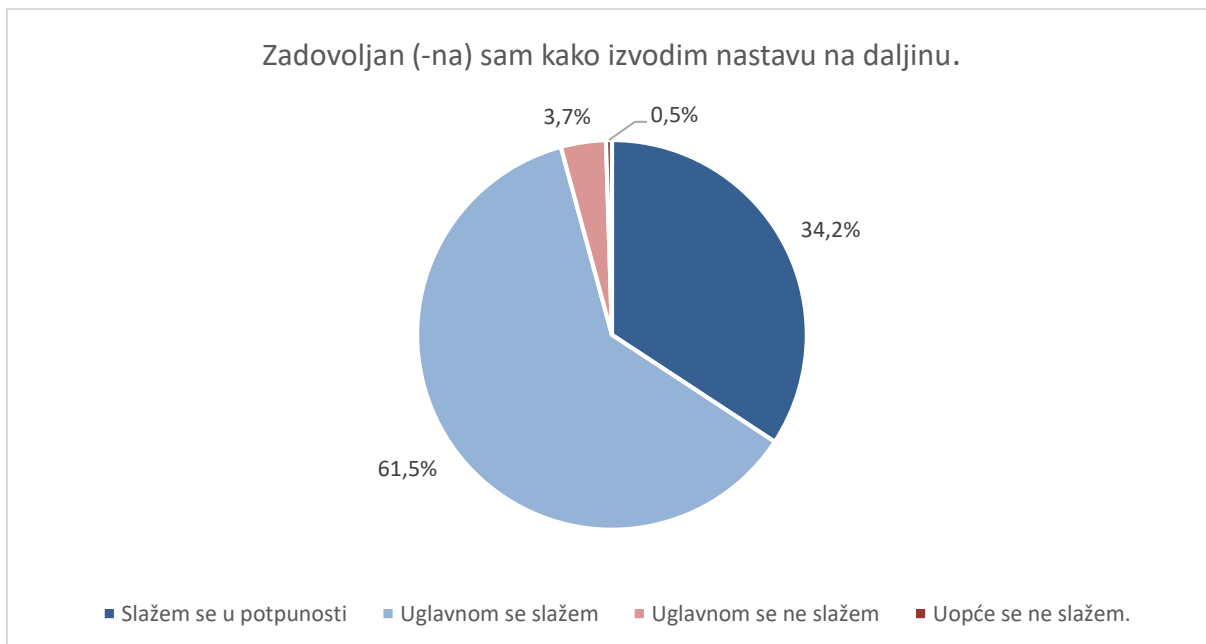

Od toga najviše je sudionika iz razredne nastave, a slijede društveno-humanistička i prirodoslovno matematička grupa predmeta te jezično komunikacijska, što odgovara i stvarnoj raspodjeli broja nastavnika po predmetima.

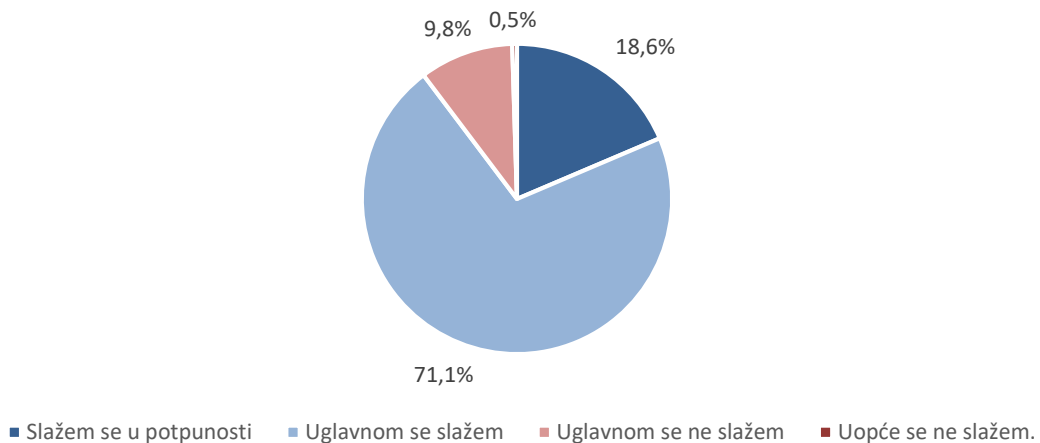
Slijede odgovori na pitanja.

Gotovo svi učitelji i nastavnici (95%) su u potpunosti ili uglavnom zadovoljni kako izvode nastavu na daljinu.

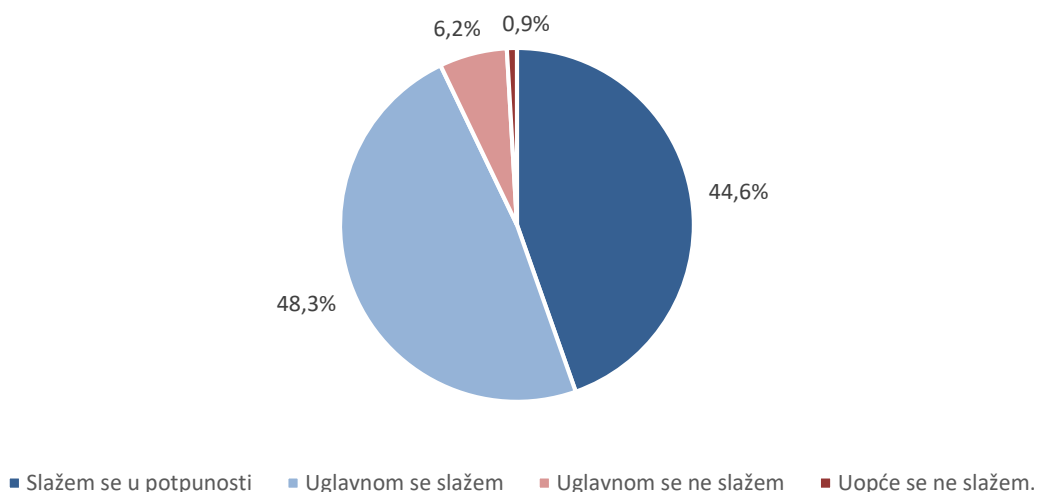
Velika većina (90%) misli da se i njihovi učenici dobro ili uglavnom dobro snalaze u nastavi na daljinu.

Učenici se dobro snalaze u nastavi na daljinu.

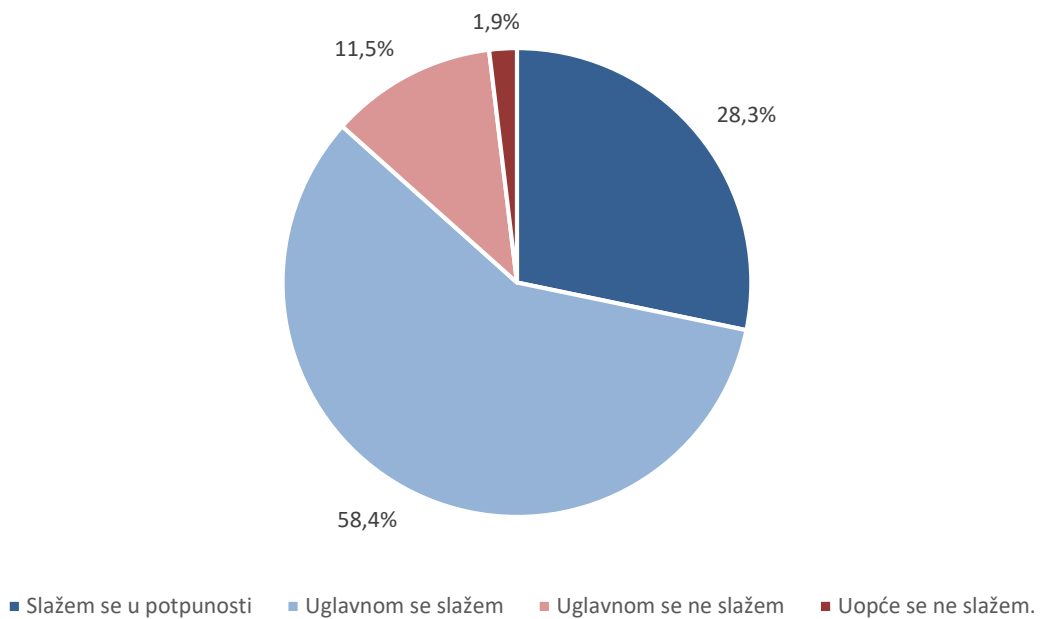
Učitelji i nastavnici su u velikoj mjeri zadovoljni s opremom koju imaju. Naime, 93% njih je zadovoljno ili uglavnom zadovoljno opremom kojom raspolažu u izvođenju nastave na daljinu.

Oprema koju imam za nastavu na daljinu je zadovoljavajuća.

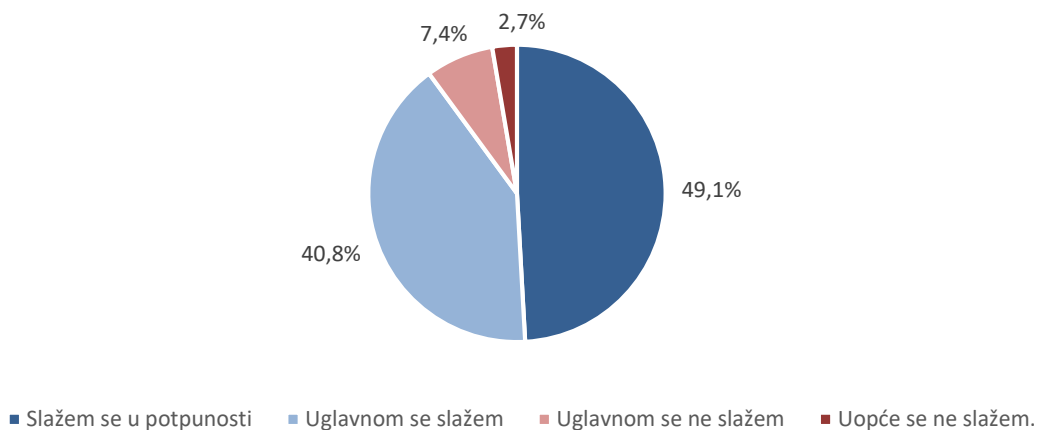
Slični su rezultati i u ocjeni potpore. Naime, 87% smatra da je potpora koju im daju CARNet i MZO dobra. Ipak treba uzeti u obzir da je oko 13% onih koji su nezadovoljni tom potporom. Uvidom u komentare vezane uz to pitanje najviše njih je bilo nezadovoljno u prvom tjednu nastave kada je bilo problema s vezama i ulaskom u virtualne učionice ili trebaju potporu za neke specifične alate za njihove predmete (npr. nisu zadovoljni besplatnim alatima pa misle da treba nabaviti komercijalne verzije).

Potpora koju dobivam od CARNET-a i MZO-a je dobra.

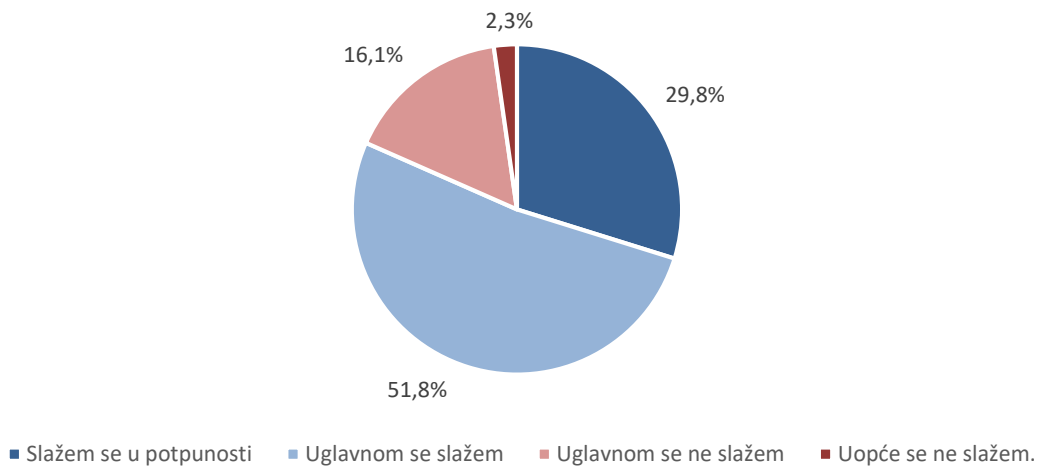
Učitelji su posebno zadovoljni što postoje videolekcije i programi na televiziji. Tako misli njih 90% s time da je gotovo polovica svih u potpunosti zadovoljna s time, a više od 40% su uglavnom zadovoljni.

Dobro je da postoje videolekcije i sadržaji na TV kanalima na nacionalnoj razini.

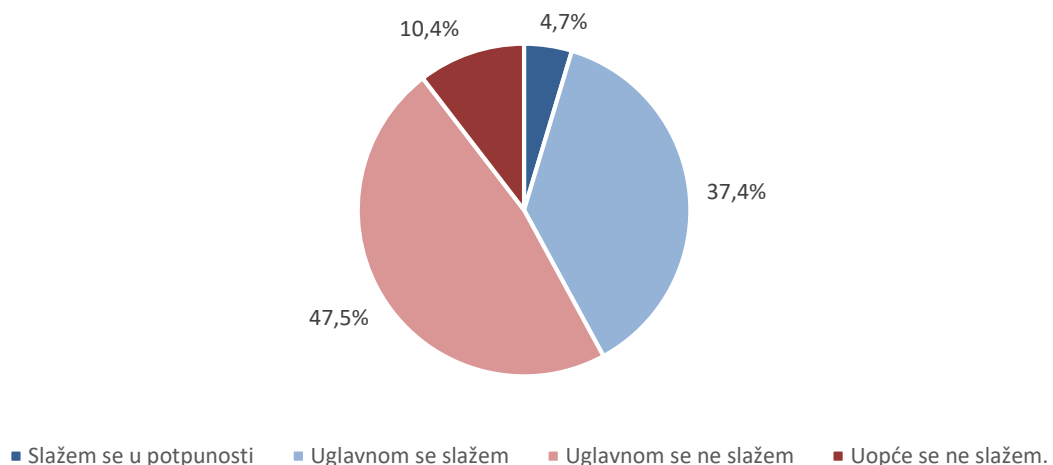
Posebno ohrabruje da učitelji i nastavnici smatraju da samostalno mogu izvoditi nastavu na daljinu što znači da smo uspjeli u prva tri tjedna ispuniti svoje zadaće i osnažiti učitelje i nastavnike. To naravno jne znači da ne treba još potpore, edukacije ili uputa. Naime, samo 30% osjeća se u potpunosti sigurno da mogu samostalno izvoditi nastavu na daljinu bez daljnje potpore, a 52% uglavnom se slaže da mogu sami, a oko 18% treba značajniju potporu i dalje.

Sposoban sam samostalno izvoditi nastavu na daljinu bez daljnje potpore.

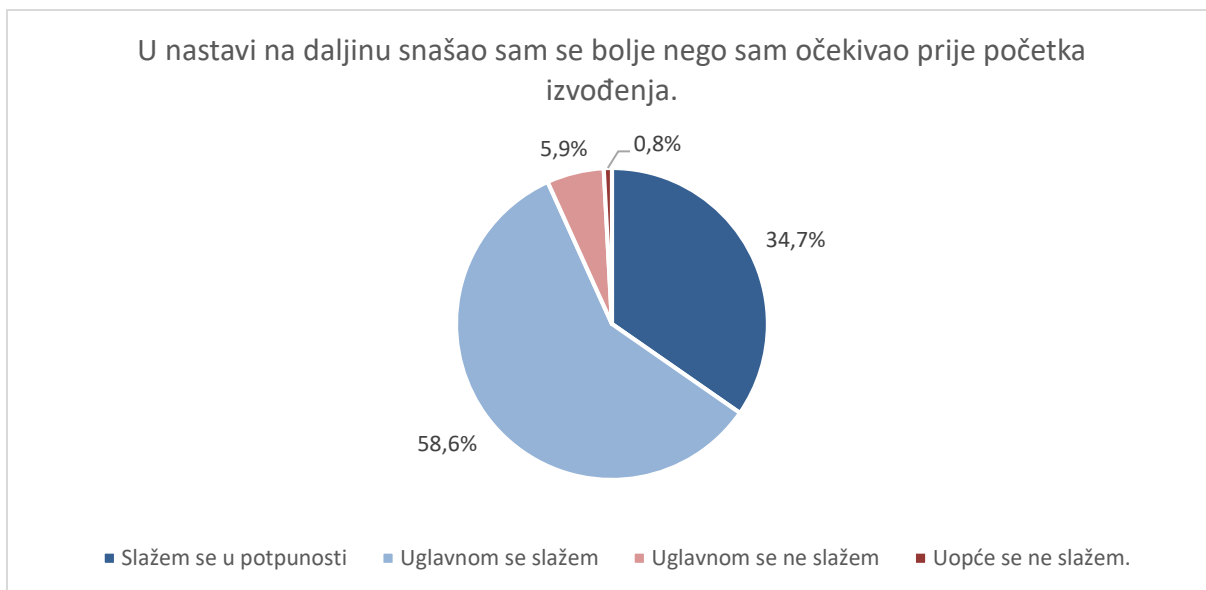

Uz prethodno pitanje vezan je i sljedeći kriterij na temelju kojeg možemo zaključiti da smo u potpunosti uspjeli u nastavi na daljinu. Radi se o aktivnosti učenika. Mišljenja su podijeljena oko toga jesu li učenici u nastavi na daljinu aktivniji nego u učionicama u školi. Pri tome 58% smatra da su aktivniji u školi, a 42% da su aktivniji na nastavi na daljinu. To je važno područje na kojem treba raditi i davati čim više zadataka koji će biti motivirajući za učenike. Stoga je **MZO dao uputu da u svim predmetima počevši od razredne nastave do završnih razreda srednjih škola treba dati ocjenu iz aktivnosti i ocjenu iz složenijeg zadataka.**

Učenici su aktivniji u nastavi na daljinu nego u nastavi u školi.

Prilagodba na novi medij i drugačije metode rada zahtjeva vrijeme, razmjenu dobre prakse i dodatna usavršavanja i upute. Ipak, odgovori pokazuju da su se učitelji i nastavnici snažili brže i bolje nego su očekivali. **Čak 93% učitelja i nastavnika smatra da su se snažili bolje nego što su očekivali prije početka izvođenja nastave na daljinu.**

Na kraju sudionici su mogli izabrati tri (3) potpore koje očekuju u travnju 2020.

Najviše sudionika, koji su odgovorili na to pitanje, njih **95% je tražilo Upute/edukaciju o metodama vrednovanja** u nastavi na daljinu tako da je opravdan prioritet MZO da se takve upute pripreme i objave. Dan nakon zatvaranja upitnika, u petak **3.travnja MZO je objavio Upute** o vrednovanju i ocjenjivanju tijekom nastave na daljinu. MZO će biti na **raspolaganju za dodatna pitanja i pojašnjenja** koja će objavljivati na mrežnim stranicama.

Po učestalosti slijedi odgovor da učitelji i nastavnici žele, njih **45%, još više videolekcija** tako da će se isporuka videolekcija nastaviti i u narednom periodu. Treće mjesto je zauzela podrška u vidu **specijaliziranih programa za nastavu na daljinu**, a prvi korak prema tome je zbirka od 25 programa u Dodatku B Uputa za vrednovanje i ocjenjivanje, a koji su otvoreni za upotrebu. U virtualnim učionicama održat će se i dodatne edukacije na tu temu.

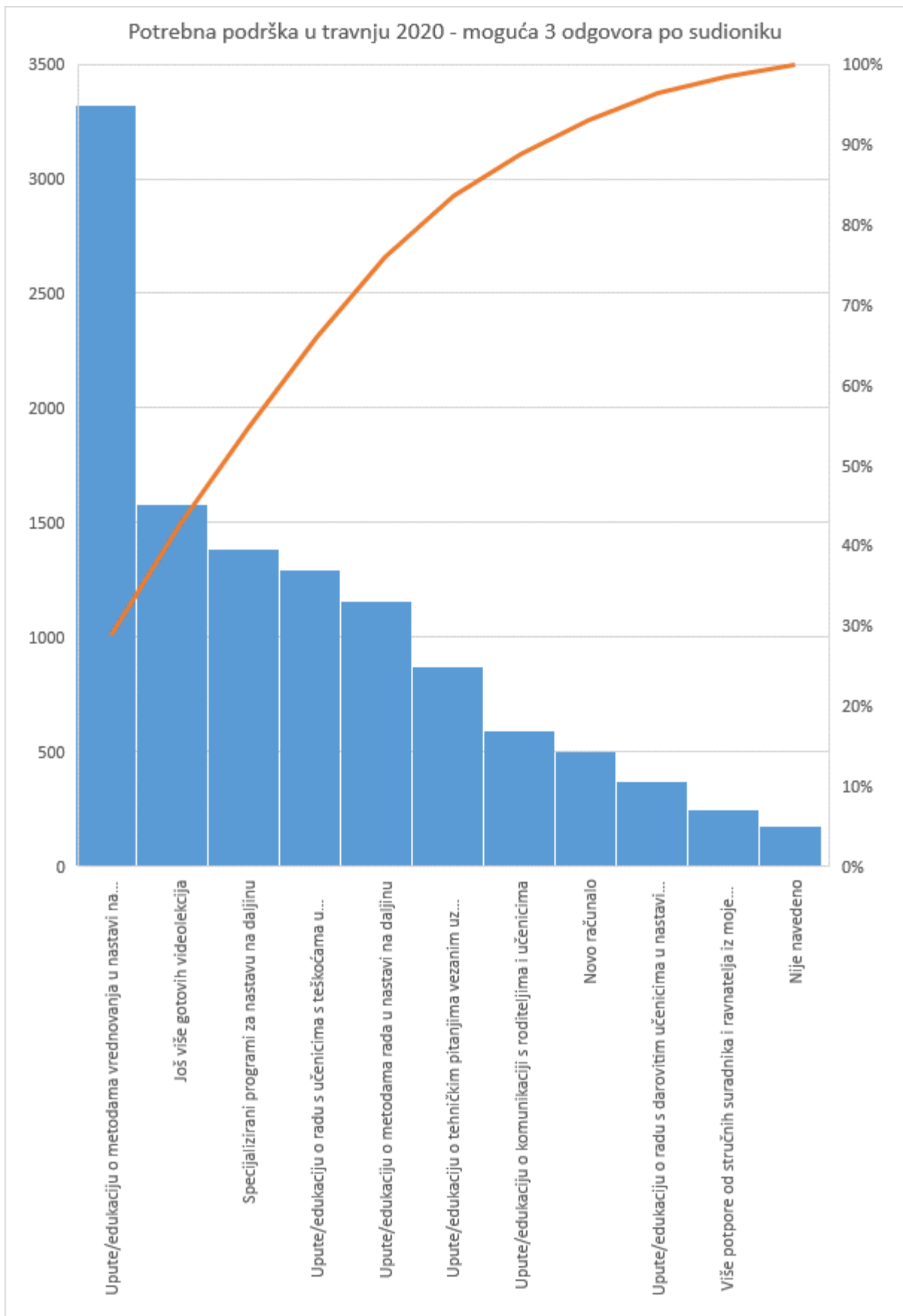
Svaki treći nastavnik traži i više uputa i **edukacija o radu s učenicima s teškoćama**, a otprilike slični udio je onih koji žele i dodatne upute i **edukaciju o metodama rada u nastavi na daljinu**. Iako u svakoj školi postoje stručni suradnici koji mogu pomoći u prilagodbi rada učenicima s teškoćama potrebna je i dodatna edukacija o toj temi, kao i temi metoda rada u nastavi na daljinu. Ističemo i suradnju s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu na toj temi o čemu ćemo kontinuirano obavještavati.

To će biti prioriteti MZO, nadležnih agencija i ustanova u sljedećem periodu.

Svaki četvrti nastavnik traži i dalje podršku u **tehničkim poteškoćama** te će helpdesk Carneta i Srca biti i dalje otvoren za pitanja i podršku. Oko 14% nastavnika je, među tri prioriteta, izrazio želju da se nabavi za njega/nju **ново računalo**. Planirano je da se za novu školsku godinu iz sredstava EU fondova nabavi još 27.000 prijenosnih računala za nastavnike u školama i oko 95.000 tableta za učenike.

Neki nastavnici su također istaknuli da trebaju i **pomoć u komunikaciji s roditeljima** (17%) te u radu s darovitim učenicima (njih 10%). Na kraju oko 7% učitelja i nastavnika **treba više potpore od stručnih suradnika i ravnatelja iz njihove škole**.

Od dodatnih komentara nastavnika izdvajamo potrebu za uputama kako se ponašati u virtualnim učionicama. Znamo da neke škole imaju, pa molimo da podijele.

Upisano je preko 1000 komentara na dva pitanje koja su to omogućavala. Dakle, svaki četvrti nastavnik koji je sudjelovalo u upitniku je ostavio i neki komentar. Ima onih koji još pojačavaju i dodatno

obrazlažu odgovore koji su već dali, onih koji izražavaju nezadovoljstvo da smo u ovakvoj situaciji i želi da se čim prije vratimo u učionice („Živa riječ učitelja u razredu ne može se zamijeniti ničim.“) ili traže više razumijevanja i strpljenja od svih uključenih („Razumijevanje pojedinih roditelja.“)

Pojedini učitelji i nastavnici ističu da oni kod kuće nemaju uvijek stabilan pristup internetu, kvalitetno računalo te da je problem da neki roditelji ne koriste e-mail ili grupe za komunikacije te da ih treba zvati mobitelom ili im slati poruke. Za većinu ovakvih situacija dali smo već upute ravnateljima na samom početku izvođenja nastave na daljinu ili kroz odgovore na često postavljana pitanja. Ističu da neki učenici nemaju opremu, pa ponavljamo da su dane upute ravnateljima kako mogu i dalje dobivati sredstva za nabavu opreme za učenike.

Evo i jednog citata koji opisuje realnost: „Dobro je sve! Svakim danom postoje nove ideje koje provodim u nastavi. Srećom su moji učenici navikli i u redovnoj nastavi upotrebljavati IKT, ali kolege su imale dosta problema. Ovakva nastava oduzima pet puta više vremena za pripremu, ali nije to tako loše jer manje mislimo o svemu što se oko nas događa i sada učitelji i nastavnici zaista žive u virtualnom svijetu. Online nastava nikada neće moći zamijeniti tradicionalnu.“

„Zadovoljna sam kombinacijom Škole na Trećem, gotovih video lekcija te zadataka, prezentacija, kvizova ili igara koje sama napravim.“

ZAKLJUČAK

Upitnik je proveden u virtualnim predmetnim učionicama i bio je namijenjen učiteljima i nastavnicima. Upitnik je bio otvoren do četvrtka 2.travnja, a odgovorilo je ukupno **4139 učitelja i nastavnika**. Uzorak je prigodan što za posljedicu ima određena ograničenja u interpretaciji. Međutim, cilj je bio procijeniti koliko su učitelji i nastavnici spremni za nastavu na daljinu te na što staviti naglasak u podršci u sljedećih mjesec dana (tijekom mjeseca travnja).

Dobra je vijest da su gotovo svi učitelji i nastavnici (95%) u potpunosti ili uglavnom zadovoljni kako izvode nastavu na daljinu, a 93% njih je zadovoljno ili uglavnom zadovoljno opremom kojom raspolažu u izvođenju nastave na daljinu. **Čak 93% učitelja i nastavnika smatra da su se snašli bolje nego što su očekivali prije početka izvođenja nastave na daljinu.**

Velika većina (90%) misli da se i njihovi učenici dobro ili uglavnom dobro snalaze u nastavi na daljinu. Mišljenja oko toga jesu li učenici aktivniji u nastavi na daljinu nego što su bili u školi su podijeljena i 58% smatra da su aktivniji u školi, a 42% da su aktivniji na nastavi na daljinu. To je važno područje na kojem treba raditi i davati čim više zadataka koji će biti motivirajući za učenike. Stoga **je MZO dao uputu da u svim predmetima počevši od razredne nastave do završnih razreda srednjih škola treba dati ocjenu iz aktivnosti i ocjenu iz složenijeg zadataka.**

Velika većina, njih 87% smatra da je potpora koju im daju CARNet i MZO dobra. Ipak treba uzeti u obzir da oko 13% onih koji su nezadovoljni tom potporom tako da će se detaljnije obraditi i njihovi komentari na to pitanje.

Na kraju sudionici su mogli izabrati tri (3) potpore koje očekuju u travnju 2020. Najviše sudionika, koji su odgovorili na to pitanje, njih **95% je tražilo Upute/edukaciju o metodama vrednovanja** u nastavi na daljinu tako da je opravdan prioritet MZO da se takve upute pripreme i objave. Dan nakon zatvaranja upitnika, u petak **3.travnja MZO je objavio Upute** o vrednovanju i ocjenjivanju tijekom nastave na daljinu, a MZO će biti na **raspolaganju za dodatna pitanja i pojašnjenja** koja će objavljivati na mrežnim stranicama.

Nadalje, **45% učitelja i nastavnika traži još više videolekcija** tako da će se isporuka videolekcija nastaviti i u narednom periodu. Treće mjesto je zauzela podrška u vidu **specijaliziranih programa za nastavu na daljinu**, a prvi korak prema tome je zbirka od 25 programa u Dodatku B Uputa za vrednovanje i ocjenjivanje, a koji su otvoreni za upotrebu. U virtualnim učionicama održat će se i dodatne edukacije na tu temu.

Svaki treći nastavnik traži i više uputa i **edukacija o radu s učenicima s teškoćama**, a otprilike slični udio je onih koji žele i dodatne upute i **edukaciju o metodama rada u nastavi na daljinu**. Iako u svakoj školi postoje stručni suradnici koji mogu pomoći u prilagodbi rada učenicima s teškoćama potrebna je i dodatna edukacija o toj temi, kao i temi metoda rada u nastavi na daljinu. Ističemo i suradnju s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu na toj temi o čemu ćemo kontinuirano obavještavati.

Na kraju, treba posebnu brigu posvetiti i dobrobiti samih učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ravnatelja u školama tako da moramo osiguravati sve bolje načine međusobne podrške, ali i potpore na razini škole, osnivača, MZO i nadležnih agencija.